

Universitätsbibliothek Wuppertal

Davidis Ruhnkenii Opuscula Varii Argumenti, Oratoria, Historica, Critica

Ruhnken, David

Lugduni Batavorum, 1823

Vorwort

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1660](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1660)

AEQUO ET ERUDITO

LECTORI

S. D.

JOANNES THEODORUS BERGMAN.

Constat, paucos ab omni aetate fuisse, qui doctrinae ubertatem cum scribendi elegantia ita conjungerent, ut non tantum civibus et aequalibus, verum etiam exteris et posteris, perfectum praeberent bene et cogitandi et dicendi exemplum; in quod intuentes, utilissimarum rerum scientia ingenium alerent, judiciumque ad omnis veri et pulchri sensum formarent. Talis fuit olim, in ipsa Literarum resurgentium luce, Marcus Antonius Muretus, qui cum accurata veterum Literarum et philosophiae scientia doctos suae aetatis homines longe lateque superavit, tum scribendi laude sic excelluit, ut ex ingenti illorum numero, qui Ciceronem imitari vellent, et sese Ciceronianos profiterentur, unus omnium ad Ciceronis praestantiam proxime accederet. Tales fuerunt nostra et patrum nostrorum memoria, et in hac ipsa Musarum sede, duo principes Viri, Ruhnkenius et Wyttenbachius. Quorum virorum scripta quo pluribus eminent eruditionis et eloquentiae dotibus, quoque similiora sunt praeclearis illis Antiquorum libris, quibus unice cen-

se-

setur vera sapienter et copiose dicendi laus; eo magis sunt juvenibus venerum antiquarum studiosis commendanda, et nocturna diurnaque manu versanda. Fit enim, nescio quomodo, ut juveniles animos subinde magis afficiant et delectent diserta recentiorum scripta, quam immortalia vetustatis monumenta; propterea quod haec plerumque in argumento versantur ipsis parum cognito nec usitato; illa autem, cum materiae delectu, tum orationis habitu, ad hodiernae aetatis sensum captumque magis accommodate composita esse solent. Neque alia fuit Ruhnkenio causa, cur dispersa Mureti opera tam studiose colligeret et nova editione frequentaret; quam quod illis egregium ad Veterum intelligentiam adjumentum contineri existimabat. Neque fateri dubitavit Wytttenbachius, sese ad Latinitatis studium quodammodo magis legendis Mureti orationibus, quam ipsius Ciceronis, excitatum esse; et, si quid ad scribendi facultatem profecerit, ejus se magnam partem Mureto debere. *Bibl. Crit. P. X. p. 115. et Philom. L. I. p. 209.* Tantaе utilitatis est, in Antiquorum scriptis assidue versantem, ex recentioribus ut quisque veterum simillimus est, ita hujus lectionem cum illorum studio conjungere. In horum autem numerum, si a Mureto recesseris, communi omnium intelligentium judicio referuntur principes illi, quos diximus, Ruhnkenius et Wytttenbachius.

Ergo laudabili consilio, Luchtmanni, Bibliopola clarissimi, ante hoc biennium conjunctim in lucem emisit *Wytenbachii Opuscula Varii Argumenti*, temporis ordine disposita. Nunc autem, eodem ducti literas juvandi studio, similem Ruhnkenii scriptiunculis operam navare statuerunt: qua in re quid sibi propositum habuerint, paucis exponendum videtur.

Tertium nunc prodeunt Ruhnkenii Opuscula. Capto enim ante aliquot annos *Elogii Hemsterhusiani* una cum duabus *Bentleji ad Hemsterhusium Epistolis*, ex altera ed. a. 1789. repetendi consilio, mox aliis item additis, publici juris fecerant Luchtmanni D. RUHNKENII *Opuscula Oratoria, Philologica, Critica, Lugd. Bat. 1807.* Quo volumine, praeter illa quae diximus, tunc primum conjunctim editae sunt Orationes duae, altera *de Graecia Artium ac Doctrinarum Inventrice*, altera *de Doctore Umbratico*; itemque Dissertationes, de *Galila Placidia Augusta*, de *Antiphonte*, de *Tutelis et Insignibus navium*, et de *Longino*. De singulis in Praefatione dicitur. Universam autem collectionem egregia censurâ commendavit Cl. Wytenbachius *Bibl. Crit. P. XII. p. 88 – 91.* Sed ecce, clauso Britanniam inter et nostras regiones comœatu, accidit ut eodem tempore eandem rem ageret nobilis Bibliopola Londinensis *Gul. Henr. Lunn*, qui illo ipso anno suis impensis prodidit *Opuscula Ruhnkeniana*.

niana, adjutore usus THOMA KIDD, *A. M. e Coll. S. S. Trinitatis Cantabrigiae*, qui docta et lectu digna Praefatione ac necessariis Indicibus de hac editione bene meruit. Cujus quidem Praefationis haec est ratio ut, praeter alia multa, de singulis fere Ruhnkenii scriptis dicatur, et subinde breves animadversiones, eaeque non plane contemnendae, in medium proferantur. Omninoque est haec Editio Londinensis Batavâ partim locupletior, quippe quae multa habet sibi propria ac peculiaria, quae in altera frustra quaeras; partim contra pauperior, utpote quae ne ea quidem omnia complectitur, quae sunt in Ed. Batava. Caret Elogio Hemsterhusii, caret Dissert. de Longino, caret aliis, quae si adessent magno cum fructu legerentur. Unde factum, ut utraque Editio suis se dotibus commendaret: neutra autem suis numeris absolutam complecteretur Opusculorum Syllogen. Quamobrem nihil hoc tempore sibi prius aut antiquius duxerunt Editores, quam ut Viri Celeberrimi Orationes, Dissertationes, Praefationes, et reliqua minora scripta, nisi omnia, at quam plurima, et quae huic consilio aptissima viderentur, in unum colligerent, atque ita utriusque dotes editionis conjungerent. Tum statuerunt scriptiones omnes temporis ordine collocare, ut a quibus initiis ad quantam praestantiam brevi progressus sit Vir eximius, oculis, ut ita dicam, cerneretur. Porro, reliquo libri argumento Episto-

las addendas censuerunt, cum antea jam editas, tum, si quas nanciscerentur, novas. Denique, haec omnia summa fide repraesentare voluerunt, et ita ut ex ipsius Scriptoris eruditissimi manibus exierunt; quae autem, sive ex Praefatione Edit. Londinensis, sive aliunde desumpta, brevi annotatione commemoranda videbantur, ne cum Ruhnkenianis temere confunderentur, uncinis quadratis plerumque cautum est; aliis autem locis per se satis est perspicuum. Haec breviter monenda videbantur: e quibus dilucide apparet, et quomodo hoc Opusculorum Volumen, in duos Tomos distinctum, natum sit; et Editoribus ante omnia id consilii fuisse, ut librum ederent nec mole sua valde molestum, et doctrinae fructu uberrimum, et omnino talem, qui possit et doctis placere, et tironibus Literarum elegantiorum studiosis utiliter commendari.

Jam exposito in universum hujus Operis consilio, sequitur ut de singulis ejus partibus, sive scriptionibus, deinceps dicamus. In quo quidem argumento sic versari constituimus, ut simul, data occasione, nonnullas Vitae Ruhnkenii partes attingamus, nondum satis aut cognitae aut illustratae. Nam etsi, quod ajunt, post Roscium in scenam prodeat, qui de Ruhnkenio post Wytttenbachium scribere velit; accidit tamen, singulari quadam Literarum felicitate, ut post editum Wytttenbachii librum, haud pauca innotescerent, quae ipsi novam lucem

affunderent. Quae si quando novae editionis consilium (*) perfecisset Wytttenbachius, quin sua facturus fuisset, non dubitamus. Quo magis operae pretium videtur, eorum nonnulla hoc loco in medium afferre.

Ac de prima quidem Vitae Ruhnkenii parte non est quod multa dicamus; quum constet eum in Pomeraniae urbe Stolpa d. 2. Januar. a. 1723, parentibus honestissimis natum esse. Nam, quod ipse obiter scribit Rittero Ep. X. infra hujus Voluminis p. 867. vix tanti est, ut ejus ratio habeatur. De juvenili institutione, quam primum in schola Schlavensi, duce Kniephofio, post, adolescens factus, Regiomontii in Collegio Fridericiano percepit, paucis retulit in Ep. ad V. Doct. V. D. Wilp, p. 872. ubi, missis aliis, refert, anno aetatis *decimo sexto*, patria valere jussa, in celeberrimas Germaniae Academias sese contulisse, ibique per *quadriennium*, et quod excurrit, versatum esse. Quae ne cui pugnare videantur cum iis quae narrat Wytttenbachius p. 11 — 14, eum, decursis Collegii Fridericiani spatiis, *duodeviginti* annos natum, domo profectum esse, et in *una* Witebergensi Academia *biennium* transegisse; tenendum est, videri Ruhnkenium etiam illud biennii spatium, quod inde ab anno *sexto decimo* in Collegio Fri-

(*) Quod ipsi fuisse significat Mahnius V. Cl. in Epistolis Sodalium Philomathiae p. 18.

dericiano traduxisset, annumerare studiis Academicis, quibus inde a *duodevigesimo*, ac per duos sequentes annos, Witebergae operam dedisset. Quo modo omnis difficultas facile evanescit: ne nunc dicamus, literas illas ad Wilpium ex eo genere fuisse, ut sufficeret universe scripsisse, nec singula accuratius referre attineret.

Biennio igitur Witebergae transacto, progressuum specimen prodidit *duas* illas *Dissertationes de Galla Placidia Augusta*, quae nunc in hoc volumine primum locum tenent, antea a. 1807. tam in Batava nostra, quam in Londinensi Ed. repetitae. Earum alteram, praeside Rittero, ipse Ruhnkenius; alteram, praeside ipso recens Philosophiae Magistro dicto, ad publicam proposuit disceptationem Christophorus Klaerner. Ac scripsit eas quidem Ruhnkenius juvenis, annos natus viginti, sed ita scripsit, ut, iudice Saxio V. Cl. Onom. Literar. P. VIII. p. 69, *futurae celebritatis suae* (lege *sui*) *nominis haud fallax* jam illo tempore *ederet signum*. Quae etsi verissime dicta sint; vide tamen, quam tenuiter de suo ipse opere, paulo maturiore aetate, senserit scriptor, qui, post quadriennii spatium, a. 1747, in Ep. ad Ritter. I. p. 772: *sese pudere*, fateatur, *Diss. de Galla Placidia Aug. non quod suas ille partes minus bene egerit, — sed quod ipse praeclare ab illo inventa Bergeriano, i. e. declamatorum more ita calamistris inusserit, ut ejus, quod in histori-*

ca narratione naturale esse debet, nec vola nec vestigium supersit. De cujus iudicii aequitate nemo facile dubitet, qui cum reliquis Viri scriptis, hasce Disputationes contulerit. Nam quae illorum praecipuum ornamentum faciunt, orationis cum puritate facilitas et elegantia; eae sic in his desiderantur, ut nisi aliunde constaret eas Ruhnkenium auctorem habere, facile quis hoc argumento abuti possit ad eas ipsi abjucandas. Nunc eo ipso patet, quam fallax saepe sit iudicium, quod ex orationis discrepantia ducatur. De Bergeriano autem scribendi genere nota sunt, quae optime iudicavit Cl. Wytttenb. Vit. Ruhnken. p. 15.

Decursis Academiae spatiis, anno superioris seculi XLIV, aetatis XXI, Ruhnkenius, Hemsterhusii potissimum fama allectus, in Bataviam proficiscitur, *comite*, ut scribit Wytttenbachius p. 19, *juvene quodam nobile ac divite*. Juvenem hunc fuisse Nobiliss. Uffenbachium, ad cujus moderanda studia adhuc in Germania electus, cum eodem aliquanto post in hanc Academiam Lugduno-Batavam delatus sit Ruhnkenius, patet ex Ep. ad Ritter. I. p. 773. et magis etiam ex illa ad Wilpium p. 872. Jam quae ipsius in Bataviam adventum proxime sunt consecuta, breviter tantum pro instituti ratione a Wytttenbachio narrata, uberius referre lubet ex Ep. ad Ritt. I. p. 768 sq. Vix in Bataviam pervenerat, quum eum studiis fratris sui minoris praefecit Gerar-

rardus Meermannus, is qui postea Syndici Rotterodamensis dignitate ornatus est, et ad quem, teste Wyttenbachio l. c. Ritteri literas commendatitias habebat Ruhnkenius. Cum Meermanno igitur juniore tres fere annos in hac Academia traduxit. Quam autem semel cum Gerardo Meermanno inierat amicitiae societatem, eam postea constanter coluit: quod multis constat indicibus; vid. p. 790, 796, 799, al. Et vero fuit Meermannus is, qui, proditis eruditionis haud vulgaris speciminibus, Ruhnkenio dignus esset et fautor et amicus.

Interea accidit ut quaereretur qui Nobiliss. Juvenis Sixii studiis praesset, praeceptoris eligendi cura demandata Viro Doctiss. W. F. van der Wilp, Gymnasii Amstelodamensis Conrectori (*). Aditur Ruhnkenius: hic amicorum magis desiderio, quam sua ipse voluntate, datis ad Wilpium literis, modeste provinciam petiit. Fuit hoc exeunte anno 1745. Literas, a Cl. Mahnio nobiscum communicatas, retulimus p. 871 sqq. res ipsa quem habuerit eventum, deficientibus idoneis indicibus, ignoramus.

Triennio prope sic transacto, Ruhnkenium in contubernium suum adscivit vir praestantissimus,
Jac.

(*) Pater fuit nobilissimae Poëtriae Batavae *Sarae Mariae van der Wilp*, teste eruditissimo Hieronymo de Vries in Diss. de Poëtis Belgici Seculi XVIII. Operum Societatis Literarum et Poëseos Batavae Vol. IV. p. 270.

Jac. Phil. D'Orvillius: in quo, cum illas ad Ritterum literas dabat, dedit autem eas sub finem mensis Julii a. 1747. adhuc degebat. Sed inde non ita multo post eum abstraxit auctoritas celsissimae dignitatis Viri, proposita certissima Professionis obtinendae spe. Hunc ergo patronum sibi eligendum ratus, rursus, cum Viri Illustrissimi filio, Amstelodamo Leidam commigravit; ejusque commigrationis causam ipse explicavit Rittero suo Ep. II. p. 780. et IV. p. 784 et 788; quum de ejus a D'Orvillii latere secessione constet ex literis ad hunc datis d. 21. Aug. 1747. editis infra p. 801. Quis autem magnificae illius promissionis fuerit exitus, nobis non liquet. Sed hoc liquet, ex multis Epp. ad D'Orvillium locis, eum Leidae majore studiorum opportunitate, quam lauta rei familiaris conditione usum esse. Vid. p. 802, 809 et 801. Quae tamen res non impedivit, quominus, spreta hominum Amplissimorum voluntate, Leidae ulterius commorare constitueret, *malens parce ac tenuiter vivere, quam hominibus, opulentis illis quidem sed ἀποόσις operam suam addicere*: quae sunt ipsa Ruhnkenii verba in Ep. ad eundem V. Cl. data ejusdem anni mense Octobri, p. 866. cf. p. 865. Ceterum, patet ex literis ad Ritterum et Ernestum datis, eum anno sequenti 1748. studia moderatum esse Nobiliss. Juvenis Nicolai de Dierquens; quocum, valetudine minus prospera utente, ad aviam ejus, matronam il-

illustrissimam, Harlemum secedendum fuerit. Vid. p. 794 et 821. et cf. Bernardi Ep. ad Reiskium p. 322. Nam de ipsius cum Gente Fagelia necessitudine, cujus initium ortum est tum, cum ipsi Franciscus Fagelius in disciplinam tradebatur, notiora res est ex Dedicacione Rutilii Lupi et Velleji Paterculi editionibus praemissa, quam ut de ea peculiariter dicamus.

Verum age, missis jam privatis Ruhnkenii negotiis, de rebus ad studia ejus pertinentibus accuratius videamus. Quae fuerit eorum in Academia Witebergensi ratio, exposuit Wyttenbachius p. 14 sqq. Quam igitur illic viam tenuerat, ut, delibatis amoenioribus Philosophiae et Literarum locis, elegantiori Jurisprudenciae praecipuam, duce Ritte-ro, operam navaret; eandem in Academia Lugdu-no-Batava sibi persequendam duxit: ita quidem, ut Graecis literis, quibus ad Latinas percipiendas sibi in primis opus esse sentiebat, totum sese traderet, et, suadente Hemsterhusio, cum utriusque Linguae studio Juris disciplinam conjungeret. Obtigerunt au-tem ei duces, praeter Hemsterhusium et Albertum in Graecis, in Jure Civili Gerlacus Scheltinga, Schultingii discipulus, in Historia et Antiquitate Franciscus Oudendorpius. Quibus quidem praecep-toribus gloriari solebat. Vid. Ep. ad Ritter. I. p. 768. ad Wilpium p. 873. alibi. Jam quid in utro-que studiorum genere effecerit, breviter videamus. Igitur, haud ita diu in hac Academia commora-
tus

tus, emendandum et illustrandum sibi sumsit *Constantinum Harmenopulum*, scriptorem seculi XIV, cujus exstat Graece scriptum *πρόχειρον νόμων*, i. e. *Promtuarium Juris Romani*, invitatus ad id cum Mss. quae Biblioth. publica asservat copia, tum Hemsterhusii voluntate, eoque consilio ut tandem aliquod Ritteri disciplina dignum proderet specimen. Qua de re, exeunte anno 1745, scripsit ad Wilpium p. 873, et postea ad Ritterum p. 769. Et huc forrasse pertinet locus Ep. VII. ad D'Orvill. p. 810. Ad hoc vero opus rite perpoliendum pluribus indigebat subsidiis: quorum subinde mentionem fecit. In his fuit Harmenopuli exemplar cum annot. Mss. Antonii Contii, quod, ut scribit Rittero Ep. IV. p. 785, per Valckenarium ad illum pervenit; cui propterea gratias egit literis ad eum datis d. 28. Febr. 1748. quae ut aliquando publici juris fiant, speramus. In his fuerunt alia, de quibus vid. Ep. ad Ritterum II. p. 774, 775. IV. p. 784 et 785. VII. 794. Unum constanter desideravit, sibi que deesse doluit, Harmenopulum Cujacianum, cui palmariae principis Jctorum emendationes essent adscriptae, quique in Biblioth. Lipsiensi servari diceretur. Saepius ea de re cum Rittero et Ernesto egit, idque adhuc exeunte anno 1749. Vid. Ep. III. p. 782. VII. p. 794. VIII. p. 799. IX. p. 864. At frustra: cujus rei quae causa fuisse videatur, docuit ad locum ex Ep. VIII. Cl. Hugo. Sic factum, ut, retardato impetu, mox ad alia traductus, tandem consilium abjiceret Ruhnke-

kenius. Plura petantur a Lennepio Praef. ad Coluthum p. XIII. et Meermanno Diarii Eruditorum mensis Febr. 1770. p. 563. quos eam in rem laudavit Kidd in Praef. p. xxiv.

Diximus, eum ad alia fuisse traductum. Nam postquam, in Graecis poëtis diligenter versatus, mense Octobri a. 1747. Specimen Emendationum in Callimachum D'Orvillio obtulerat (vid. Ep. VI. ad D'Orv. p. 808.); mox invitatus, ac fere coactus a Viris eximiis, Valckenaerio, Alberto et Hemsterhusio, quae in Graecis poëtis conjectura sanaverat colligere et publici juris facere, ad hoc animum applicuit, ut eodem anni sequentis, 1748, mense scribit Rittero Ep. VII. p. 795. et simul Specimen memorat Emendationum Callimachearum iisdem diebus ad Ernestum missum: quod specimen continetur Ep. I. ad hunc V. Cl. data, quam retulimus p. 813 -- 821. idque Ernesto valde probatum fuisse, laetatur Ep. VIII. p. 799. Triplex autem, ut aliquando Lennepio significavit, Epistolae Criticae scribendae consilium ceperat: quarum illam de Callimacho, *Ernesto* inscriberet; alteram de Hymnis Homericis, *Valckenaerio*; tertiam de Orpheo, *Hemsterhusio*. Vid. Fragm. ad Lennep. p. 876. Sed ab hoc eum proposito mox avertit amicorum voluntas, quibus quum Callimacheus libellus nimis videretur brevis, adjunxit ei conjecturas in Apollonium Rhodium et Orpheum, quas

ter-

tertio libello reservaverat. Vid. Ep. ad Ern. II. p. 821 sq. Sic prodiit sub finem anni 1751 *Epistola Critica II*, absolutamque Ernesto misit Ruhnkenius, exeunte mense Januario anni proximi, una cum literis, quas retulimus p. 824 sqq. Interea jam ante biennium prodierat *Epist. Crit. I. in Homeridarum Hymnos et Hesiodum*, a 1749; de qua paucis refert Ep. ad Ritter. IX. p. 863. Misit autem eam ad Valckenaerium, una cum literis datis ejusd. anni d. 6. Oct. quas editurus est Cl. Mahnius. Utriusque Epist. paulo post censura, teste Saxio l. c. p. 69, prodiit in Nov. Act. Erudit. 1750. Aug. p. 469—476. et 1752. Oct. p. 618—623. id quod voluerat Ruhnkenius. Quod vero apud Ritterum (p. 798.) et Ernestum (p. 815.) gloriatur, se, nisi verba ipsi dent Valckenaerius et Hemsterhusius, in hoc genere prope Bentlejanum quid praestitisse, ne quis in deteriorem partem accipiat, et cum reliqua Viri modestia pugnare censeat; aliter scribitur ad amicum, aliter ad hominem parum cognitum: ac fuit illa modestia conjuncta cum virium suarum conscientia, ut nec quod deesset, sibi arrogaret, nec quod superesset derogaret: quae sunt ipsius Wyttenb. verba Vit. Ruhnk. p. 246.

Sequitur *Praefatio ad Thalelaei, Theodori, aliorumque Commentarios*. Quos commentarios dudum antea a. 1747. in Bibliotheca Leidensi detectos, mox ad editionem instruxerat Ruhnkenius, ut scri-

bit

bit Rittero Ep. II. p. 776. eorumdemque alibi meminuit Ep. IV. p. 786. Jam vero, editis Epistolis Criticis, intermissum Jurisprudentiae studium repetens, anno proximo progressuum specimen prodidit, *Thalelaei, Theodori, Stephani, Cyrilli Commentarios Graecos in Titulum Codicis et Digestorum de Postulando, sive de Advocatis et Procuratoribus*, Latina interpretatione et doctis animadversionibus illustratos, teste Cl. Wyttenb. p. 47. Hujus speciminis Praefationem, exemplo Editoris Angli, repetivimus. Ipsum specimen quominus repeteremus, effecit operis cum magnitudo, quippe quod ultra centum paginas formae maximae excurret, tum argumentum a reliquorum argumento opusculorum abhorrens: tum etiam inseruit illud Meermannus Thesauri Juris Civilis T. III, Hagae Com. 1752. idemque in Basilici Fabrotiani supplemento denuo prodit, L. Bat. 1765. Ergo minime verendum, ne quando in oblivionem cadat: sed quamdiu sua Jurisprudentiae laus constabit, tamdiu in ea celebrabitur Ruhnkenii nomen.

Solebat porro, Hemsterhusii magistri exemplo, haud exiguam operam dare cognoscendis doctae antiquitatis reliquiis. Ejus rei, praeter alia, documento sunt quae exeunte anno 1753. scripsit Ernesto Ep. V. p. 837, coepisse se aliquid commentari in Marmora vetera, quod inserendum esset Memoriis Academiae Inscriptionum et Elegantiorum

Literarum Parisinae, cui ante aliquod tempus socius fuisset adscriptus. Id cujusmodi sit, quamvis diligenter quaerendo, indagare nondum potuimus: quamobrem doctos viros hîc publice rogatos velim, ut, si quid ipsis innotuerit, ea de re certiores nos faciant. Ceterum, ut alia multa ad suam laudem pertinentia, sic etiam hanc cum erudita illa Societate Parisina necessitudinem, silentio praeteriisse videtur Ruhnkenius: nam in Vita quidem ipsius p. 61. nihil hac de re legitur. Sed Reiskio narravit Bernardus in literis p. 473.

Proximae sunt *Praefatio et Dedicatio* ex ed. priorè a. 1754. *Timaei Lexici Platonici*, cujus antea nondum editi apographum debuit eidem, cui editionem inscripsit, Viro Doctiss. Henrico Gally. Sed de hujus libri consilio, ratione ac praestantia, quae dici possent, omnia exhaustit Cl. Wyttenbachius p. 48 — 61. et postea commodior dicendi locus recurret. Obiter ejus mentionem fecit Piersonus Praef. ad Moer. p. xxix. Vid. et Nov. Act. Erudit. 1755. Sept. P. II. p. 534 — 538. laudata Saxio l. c. p. 69.

Eodem a. 1754. iter in Galliam suscepit Ruhnkenius, et integrum annum transegit Lutetiae, e qua urbe anni proximi mense Febuario lectu dignas ad Ernestum dedit Literas, editas infra p. 838 sqq. ne iterum Wyttenbachium laudemus. p. 65 — 71. Inde redux ingentem secum attulit ineditorum vim: in quibus praecipuo loco erant, *Lexi-*

con Rhetoricum Ms. de quo retulit in Praef. ad Hesych. infra p. 194. et Grammaticus, qui *Aniaticistae* nomine laudari solet, de quo agitur in Hist. Crit. Or. Gr. p. 155. et in Diss. de Antiphonte p. 372; et cujus adeo edendi consilium ipsi fuisse videtur: vid. l. c. p. 180. et Valcken. ad Eurip. Phoen. v. 28. ne de *Cyrilli, Eudemi et Photii* Lexicis Mss. *Orionis* Thebani Etymologico, aliisque dicamus. Omnino multum eo tempore Grammaticis tribuit, in his *Phrynicho*, in cujus expoliendo praeclaro opere *Σοφιστικῆ προπαρασκευῆ* sese versari, jam antea significaverat, cum privatim Ernesto in literis p. 837 et 842, tum publice in Timaei ed. pr. p. 13 et 31. Quid quod a. 1759. scripsit Doctiss. Piersonus Praef. ad Moer. p. XL. *elegantissimum Ruhnkenium novam Phrynichi, cum aliis grammaticis, editionem parare.* Quibus similia leguntur in ann. ad Moer. p. 199, et in Bernardi literis ad Reiskium p. 406. Sed postea proposito destitit Ruhnkenius, qui in altera Timaei ed. nullam amplius ejus mentionem fecerit, et auctor Phrynichi expoliendi exstiterit discipulo Doctiss. H. Hanae, teste Wytenbachio p. 199. Est autem incredibile dictu, quantam segetem glossarum ineditarum, cum aliis in scriptis suis, in primis autem in nova Timaei editione, in lucem ipse protulerit; tum amicis aliisque viris eruditis larga manu suppeditaverit: quas, variis ex libris collectas,

**

et

et literarum ordine digestas, ad suum quasque attorem retulit insignis Editoris Angli diligentia, Praef. p. IX — XXII. Unde, quantum emolumenti ex hac Ruhnkenii opera in Graecas Literas redundaverit, manifesto liquet. Quo magis autem dolemus, multa eum inchoata reliquisse, eo magis laetamur aetatis nostrae felicitate, qua plerosque illos Grammaticos in publicam noticiam protulit Bekkerus in Anedotis Graecis.

Provinciam Lectoris Graecarum Literarum, mense *Februario* a. 1757, ut patet ex Ep. ad Ern. IX. p. 846, ipsi delatam, ejusdem anni mense *Majo*, non *Octobre*, ut minus recte dicitur in Vita Ruhnk. p. 73. auspicatus est *Oratione de Graecia, Artium et Doctrinarum Inventrice*. Hanc primam post longum tempus e cathedra auditorii Lugduno-Batavi vere orationem, id est, quae et Latinitatis et eloquentiae officio satisfaceret, tunc habitam esse, et, haud dubie omnium hac laude dignam, ante habitaram principem existisse, vere judicat Wyttenbachius p. 74.

Quae hanc excipit *Oratio de Doctore Umbratico*, eam post quadriennium habuit, a. 1761; Oudendorpio succedens in Ordinaria Historiae et Eloquentiae Professione. Doctorem Umbraticum quem intellexerit, et quomodo sit in eo argumento tractando versatus, Wyttenbachius ostendit Vit. Ruhnk. p. 90 sq. et Philom. L. I. p. 10 — 15. ex ejus-

que

que sententia disertius explicuit Cl. Mahnius in Epist. Sodalium Philomathiae p. 18 sq. idque probante illo in hujus libri censura Philom. L. III. p. 186 et 189. Ruhnkenius enim, tempori magis, quam veritati, obsecutus, non sui ordinis homines, Professores Academicos, sed minores doctores et Rectores Scholasticos significavit; ex iisque unum in primis voluit, Augustinum scilicet Staverenum, Gymnasii Leidensis tunc temporis Rectorem; quocum ipsi et Heusingero, edendi Nepotis causâ, aliquid simultatis intercedebat: unde factum, ut hac oratione non parum sibi invidiae contraheret. Illam autem *Doctoris Umbratici* appellationem, quam a Petronio sumpsit, minus recte et contra veterum usum, in deteriorem partem accipi, Wytenbachii vestigia secutus, docuit Cl. Mahnius l. c. p. 18, 19, 237 sq. cujus juvat ipsa verba referre: *Omni- no, inquit p. 238, quod Ruhnkenius a Musgravia dictum alicubi refert, in Ernesti Initiis Doctrinae Solidioris omnia esse Latina excepto titulo; quod solidus sic minus recte dicatur: idem quis de hac illius oratione dicat, ita quidem ut non solum in titulo, sed in ipso ejus contextu quaedam relicta sint minus Latina: quae progressu aetatis, ut fit, rectius didicit, et correcturus erat, si novam ejus editionem fecisset: quam ut Elogio Hemsterhusii impertivit, sic non item huic orationi destinaverat, multis jam partibus aliter sentiens,*

et veterem ejus invidiam renovare nolens; Valckenaerio praesertim aliisque collegis, quorum judicio multum tribuebat, haud paucos illius opusculi locos improbantibus. Quae autem sint illa minus Latina, vellem in tironum gratiam exemplis aliquot ostendisset Vir eruditissimus.

Missa Callimachi editione Ernestina, de qua alio dicemus loco, similem operam Wesselingio praestitit Herodotum a. 1763. et Gesnero Orpheum a. 1764. edenti: illi quidem non tantum comparandis codicum Parisiensium lectionibus, sed et paucis insuper excerptis ineditis, quae in Addendis leguntur ad p. 182, 37; 377, 52; 788, 1. Huic autem, collatione Codicum Paris. quae exstat ibi p. 205—216. plura daturus, si voluisset Gesnerus, siquidem ipse multum Orpheo operae tribuens, ejus edendi aliquando consilium inierat, teste Bernardo in literis a. 1750. ad Reiskium datis p. 408. Reliqua petantur a Wyttenbachio p. 83 sq. et 85.

Prodiit anno 1765. *Dissertatio de Antiphonte Oratore Attico*, quam, Praeside D. Ruhnkenio, defendit doctus juvenis Petrus van Spaan, qui quamvis in libelli titulo auctoris nomine celebretur, seque in Exordio auctorem profiteatur; tot tamen et tam insignes, ipso fatente Spanio p. 143, 150 sq. 155, 166, 172, 174, 178 sq. in ea fuerunt Ruhnkenii partes, ut huic verius, quam illi, tribuenda videatur: quemadmodum recte judicavit

Reis-

Reiskius, qui illam octo post annis repetiit, Orat. Graecorum Vol. VII. p. 795 — 830. et constat Wytttenbachii auctoritate Vit. Ruhnck. p. 146 et 250. conf. Biblioth. Crit. P. XII. p. 113.

Insigne *Longini fragmentum ex Arte Rhetorica*, quae dudum deperdita habebatur, quod rara felicitate detectum, Ruhnkenius porro cum scriptis Codd. contulerat et emendaverat, teste Wytttenbachio p. 128, ad editionem fere paratum reliquit moriens. Quo magis Literarum causa optamus, ut brevi hoc opus in lucem prodeat cura Celeberrimi Bakii, qui inde ab aliquo tempore in eo ulterius expoliendo versatur.

Paulo plura dicenda habemus de simili invento apud *Photium* in *Agatharchide*, de quo quum nondum satis judicare posset Wytttenbachius Vit. Ruhnck. l. c. postea, quid illud esset, comperit ex Ruhnkenii Literis ad Valckenarium, quas sibi in manus incidisse narrat in Laudatione Wassenauerii, Philom. L. III. p. 18. Literas illas, e quibus certior ejus rei notitia petatur, dum a Cl. Mahnio exspectamus; illud saltem animadvertimus, significari videri venustum Stratoclis oratoris fragmentum, de quo annotavit Ruhnkenius ad Rutil. Lupum p. 33 et 26, quae loca retulimus horum Opusc. p. 364 et 381.

Sequuntur *Praefatio ad Hesychii Lexicon*, et *Diatriba de festis Dionysiorum diebus apud Atheni-*

nienses, desumptae ex *Hesychii Albertini* Vol. II. quod, mortuo Alberto, absolvit Ruhnkenius. Impeditum et obscurum utriusque argumentum feliciter expedivit et illustravit Viri sagacitas. *Atque utraque disputatione illustre exhibuit specimen criticae facultatis illius, quae non solum in emendando, sed et interpretando ac disserendo cernitur, et propositam causam ex argumentorum latebris et involucris per ancipites ac difficillimos dubitationum anfractus ad liquidum planumque deducit.* Quae verba sunt Cl. Wytttenbachii, Vit. Ruhnk. p. 130. quum de alterius disputationis de Dionysiis praestantia fusius egerit, ejusdemque summam breviter retulerit, in censura libelli Odericiani de Marmorea Didasc. Bibl. Crit. P. VII. p. 51 sqq. 67 sq. Quo minus dubitamus assentiri Editori Anglo, Praef. p. xxvi. de eadem verissime judicanti, *si nihil aliud reliquisset Ruhnkenius, qualis ille quantumque fuerit, ex hac disceptatione prorsus elucere.* Singularis item laudanda est ejusdem diligentia, qua glossarum, Ruhnkenii opera Hesychio restitutarum, indices confecit; ibid. p. xxix sq. et xxxi sq. nam quae praeterea ab eo sunt animadversa, ad suum quaeque locum retulimus. In expediendis autem Hesychii glossis barbaris ipsi et Alberto profuisse Ritteri auxilium, colligitur ex Epp. p. 783, 788, 791, 796. Ceterum, praeterquam in Nov. Actis Erudit. 1769. Aug. p.

337—356. Saxio l. c. p. 70. laudatis, alterius Vol. Hesychii Albertini haud improbabilis censura legitur in Diario Gallico, Biblioth. Scientiarum et bonarum Artium, T. XXIV. P. II. p. 327—342.

De *Correctionibus Interpretationis Gallicae Dialogi Platonis de Republica* satis suo loco diximus. Scripseritne eas Ruhnkenius Gallico, an Latino sermone, dubitari potest: et erunt fortasse, qui eas hic Latine, quam Gallice, legere malint. At vero nos in librum Gallicum Gallicas servare maluimus animadversiones; praesertim cum et eleganter scriptae essent, et ne Latinae quidem interpretationis ope Gallica vocabula ad unum omnia ejici possent.

Quod sequitur, celebratum illud *Tib. Hemsterhusii Elogium*, in laudem Viri praestantissimi publice habuit mense Februario anni 1768, Magistratus Academici solemniter deponendi causâ: quae de re conf. J. G. Te Wateri, V. Cl. Narratio de rebus Academiae Lugduno Batavae Seculo XVIII. p. 45 et 225. Quod autem *Elogium* inscripsit, voce eo quidem sensu non satis Latina, nec potius ex more et usu Veterum *Laudationem*; fecit ex recentiorum consuetudine, cui aliquid dandum fuisse ipse in Praef. fatetur. De Orationis praestantia et virtutibus, facere non possumus, quin ipsam adscribamus Wyttenbachii sententiam, ex Vit. Ruhnk. p. 141 sq. *Atque hoc, inquit, est illud Hemsterhusii Elogium, quo nil in omni elegantis doctrinae*

et eloquentiae genere recentior aetas perfectius absolutiusque vidit. Nam quum perfectam Critici formam in Hemsterhusio spectandam sibi proposuisset, ita ejus ingenium, doctrinam, animum, mores, explicuit, ita Criticae vim praestantiamque declaravit, ita nativa illa ipsique propria Latinae orationis castitate ac venustate rem argumentumque illustravit; ut, quum dubitemus, plusne sit in ea descriptione, suavitatis, leporis, pulchritudinis, nitore, an prudentiae, gravitatis, dignitatis, majestatis, jucundiorne sit lectu an fructuosior exemplo et institutione, illud non dubitemus affirmare, vere aureolum esse libellum, in quo formando et Musae omnes et Gratiae conspirasse videantur. Quibuscum jungantur aliae, neque eae minus eximiae, laudes ibid. p. 28. Nil mirum igitur, tantae praestantiae et utilitatis opus postea pluribus locis temporibusque identidem recusum esse. Primus illud repetiit Harlesius in Vitis Philologorum, Vol. IV. p. 214 — 266. et hic quidem tanta incuria, ut in ipso Praefationis initio dum pro *cum* ederet, pari stupiditate ac si Latine loquens *virum bonam* dicas, aut *foeminam bonum*: quod quam aegre tulerit Ruhnkenius, significat Wytttenbachius p. 178. Tum eundem libellum Celeb. Scheidius adjecit Opusculis de Ratione Studii, P. I. p. 171 — 210. Tertius, a. 1789, sui ipse libri novam fecit editionem Ruhnkenius,

neque eam prioris tantum repetitionem, sed multis partibus castigatiorem; de quo rursus juvat Wyttenbachium audire: *Elogium*, inquit l. c. p. 200, *Hemsterhusianum castigatius prodiit, compluribus locis ad proprietatem, perspicuitatem, efficaciamque dictionis reformatis: quod vix fieri potuisse videtur in libro, qui jam e prima editione tam cultus politusque exiisset. Sed nimirum triginta annorum intervallum et orationis scientiam auxerant, et limam acuerat.* Plura petantur ex ejusdem censura, prodita Biblioth. Crit. P. X. p. 117—128. Hanc porro alteram editionem denuo repraesentarunt Luchtmani in Opusculis Ruhnkenii a. 1807. Eandemque Germani transtulerunt in *Vitas Duumvirorum Tib. Hemsterhusii et Dav. Ruhnkenii*, Lips. 1801. qui liber nuperrime repetitus est ibidem, 1822. cum Praefatione et Annotatione Frid. Lindemanni. In hac autem postrema editione leguntur primum RUHNKENII *Elogium Hemsterhusii*, et WYTTENBACHII *Vita Ruhnkenii*. Quibus palmariis operibus, quasi quidam eloquentiae scilicet et eruditionis cumulus, accedit CRASSI *Elogium Meermannii*: quod, quamvis per se laudabile, tamen, praeter *Elogii* titulum, nihil cum illis commune habet. Neque enim, quamvis haud vulgaris ingenii et doctrinae Vir, aut Meermannus is fuit, cui cum Hemsterhusiis et Ruhnkeniis de eruditionis palma contenderet: aut ea Crassi facundia,

quae cum exquisito Ruhnkenii et Wyttenbachii scribendi genere ullo modo compararetur. Annotationes autem Editoris maximam partem eae sunt, e quibus appareat, Latinitatis Ruhnkenianae et Wyttenbachianae censorem eum agere voluisse, ipsum ab illorum duumvirorum eloquentia longissimo intervallo distantem. Talia vero animadvertere etiam semidocti possunt: sed qui in tantorum Virorum scriptis quaerere velit, is certo eadem ad illos facultatis proportionem esse debet, quae ad Muretum ipse fuit Ruhnkenius; iudice Viro, harum rerum peritissimo, Mahnio in Epicurisi Biblioth. Crit. p. 48. Quamquam, ut verum fateamur, in illis Lindemanni animadversionibus subinde nonnulla bonae frugis reperiuntur.

Superest, ut qua ratione nos in Elogio Hemsterh. septima vice repetendo usi simus, declaremus. Igitur quum ex tot unius libelli editionibus duae tantum auctoritatem haberent, quippe ab ipsa Scriptoris manu profectae, altera a. 1768. altera a. 1789. ne utramque suo anno repetere cogeremur, in prioris locum alteram retulimus, illius huic subjecta varietate, quod, ut suo loco dictum est, Latinitatis causa fecimus. Nec veremur, ne quis ob eam rem nos molesti reprehensoris personam egisse dicat; quum nil aliud, quam vitia ab ipso Ruhnkenio olim animadversa et correctae, notaverimus; quae res quantam habeat tironibus Latinarum venerationis studiosis uti-

li-

litatem, nemo ignorat. Ceterum facere non possumus, quin publice gratias agamus Viro eruditissimo, eidemque exquisitissimo Latinitatis existimatori, FR. A. BOSSIO; cujus et consilia et auxilia quantum non in hac tantum, sed etiam in aliis hujus operis partibus, nobis profuerint, dicere vix possumus.

Ejusdem anni 1768 sunt *Dedicatio* et *Praefatio* ex *Editione Rutilii Lupi*, una cum *Historia Critica Oratorum Graecorum*. Suscepta Historiarum et Eloquentiae professione, tres sibi Scriptores elegit Ruhnkentius, quibus emendandis et illustrandis ingenii sui monumentum conderet, Rutilium Lupum, Vellejum Patreulum, Cornelium Nepotem. Vid. Vit. Ruhn. p. 125. Sed quod ad hunc quidem attinet, res exitum non habuit: de Vellejo postea dicemus: nunc de Rutilio videamus. Hujus igitur Rhetoris Latini *de Figuris sententiarum* librum, e Graeco Gorgiae ductum, una cum *Aquilae Romani* et *Julii Rufiniani* de simili argumento libellis, docta Praefatione et annotatione ornavit Ruhnkentius. Et quandoquidem Rutilii libellus, frequentia exemplorum e Graecis Oratoribus ductorum insigne, ei subinde necessitatem imponeret de horum vita scriptisque latius disserendi; sic nata est *Historia* illa *Critica Oratorum Graecorum*, unicus in suo genere libellus, qui in tanta brevitate tantis excellat elegantiae pariter et eruditio-

tionis laudibus. Sed de ejus consilio et ratione non est quod, post Wytttenbachii disputationem l. c. p. 142 — 148, verbum amplius addamus. Illud non praetermittendum, eandem postea, tanquam singulare operis sui ornamentum, repetiisse Reiskium Orat. Graec. Vol. VIII. p. 121 — 188, ad ditis eis ad Rutilium annotationibus, quarum argumentum cum illa esset conjunctum. Idem nos quoque fecimus: sed hoc interest, quod, quas Reiskius in fine deinceps posuerat, eas nos, Lectorum commodo, in ipsa Historia Critica ad suum quasque locum retulimus. Quod quoniam subinde sine levi nonnullorum verborum immutatione fieri non poterat, de eo suo loco universe monuimus: et, ne quisquam inde reprehendendi ansam capiat, aut censeat, nos in alieno opere nimiam nobis licentiam sumsisse, singularum mutationum in Addendis rationem reddere statuimus.

Praefationi et Historiae Criticae adjunximus *Lycoris Philosophi fragmentum*, ebrii descriptionem continens, ex eodem genere e quo hodieque feruntur Theophrasti Notationes morum, una cum annotatione ei subjecta; illustre specimen cum libri Rutiliani, tum interpretationis Ruhnkenianae. Idemque valet de *Epigrammate Anthologiae Latinae*, quod, ut a Ruhnkenio integritati suae restitutum est, suum sibi inter reliqua Opuscula locum postulabat.

Ceterum, praeter Nov. Act. Erud. 1769. Jun. p. 246 — 254. a. Saxio laudata l. c. cf. Biblioth. Scient. et boh. Art. T. XXX. P. I. p. 140 — 155.

Attulit annus 1770 doctam *Dissertationem de Tutelis et Insignibus Navium Graecarum et Romanarum*, materia variis difficultatibus impedita et multorum doctorum hominum dissensione turbata, quam, Praeside *D. Ruhnkenio*, ad publicam disputationem proposuit *Joannes Enschedé, Harlembatavus*. Ejus mentionem, in Vita Ruhnkenii omis- sam, in sui ipse Operis censura supplevit Wyttenbachius *Bibl. Crit. P. XII p. 113*. Quod autem Enschedeus more solito in fronte *auctor* dicitur; id ne quis ex vulgari consuetudine interpretetur, qua qui dissertationem defendendam suscipit, idem ejus et auctor et scriptor doctissimus dici haberi- que solet, quamvis fortasse ne unum quidem ejus locum aut ipse scripserit, aut scribere potue- rit; quemadmodum de illa *de Longino* disputa- tione infra videbimus: Enschedei plane contra- ria fuit ratio. Ille enim, elegantis doctrinae studiosus juvenis, illam disputationem, quamvis Ruhnkenii auspicio et auxilio, tamen ipse scri- psit; ita ut huic libelli proprietatis et auctoritatis relinquenda sit: quod sese aliquando ex Ruhnke- nio audivisse, refert Wyttenb. l. c. p. 90. Idque plane probavit Doctissimus Enschedeus, qui ean- dem illam Dissertationem, antea tribus Capitibus ab-

solutam, post decem annorum intervallum, infinitis partibus correctam, mutatam, et auctam, in primis ea parte quâ de Romanorum navibus agitur, et duplo majore Capitum numero constantem, suis ipse typis nitidissime recudendam curavit Harlemi a. 1780. forma octava. Quamobrem hujus posterioris editionis integra Scriptori suo laus relinquenda est: prioris vero laudem cum Ruhnkenio communicare non dubitavimus. Neque enim, si Ruhnkenio dedecori non fuit Enschedeum habuisse discipulum, Enschedeo dedecus videri debet eam conscripsisse Disputationem, quae, ut inter Ruhnkenii Opuscula referatur, et sit et habeatur digna.

Eodem et proxime sequenti anno progressuum specimina prodiderunt duo docti Juvenes, uterque Ruhnkenii copiis adjutus. Alter, *Medenbachius Wakkerus*, *Amoenitates Literarias*, a. 1770. editas, ipsi Carmine Latino dicavit, deque auxiliis sibi praestitis grato animo retulit p. 29, 35 et 40. cf. Vit. Ruhnk. p. 160. Cum altero, *Koppiersio*, *Observationes Philologicae* in lucem proferenti a. 1771. Ruhnkenius rariora quaedam Antiphaneis, Comici, ex ineditis Bibliothecae Sangermanensis Lexicis, communicavit, inde a p. 5—24, passim interspersis suis sive emendationibus sive observationibus, p. 6, 7, 13; alia item Antiphanea ex Athenaei Epitome Ms. Biblioth. Reg. Paris. p. 58: denique

non-

nonnullas conjecturas et animadversiones, de quibus laetatur Koppiersius p. 94, 135, 140 et 149. Quae Enschedei Dissertationem excipiunt *Annotationes in Xenophontis Memorabilia*, eximium interpretationis Grammaticae et Criticae documentum, in gratiam *Editionis quintae Ernestinae*, quae prodit a. 1772, conscripsit Ruhnkenius, ipse in Xenophonteis haud leviter versatus et pluribus Codd. subsidiis instructus, ut non uno constat indicio: cf. Ep. ad Ern. V. p. 837. VI. p. 839. VII. 842. VIII. p. 844. XIV. p. 858. Sed plura dicere super sedem, post narrationem Wytttenbachii Vitae Ruhnkenii p. 155 sq. quam, temere a Tittmanno reprehensam, nuper defendit Philomathes L. III. p. 119 sqq. *Fragmenta Ruhnkenii, ex Virgilio Heyniani*, ex edit. prima a. 1775, Vol. IV. ante nos collegerat et reliquis Opusculis adjunxerat Editoris Angli diligentia: nos, cum Heyniani iterum collata et subinde correctata, nostra fecimus. Est autem memoratu dignum, quod illo tempore scripsit idem Heynius in Add. ad Virg. Aen. IV. 240. *Ruhnkenium paratam habere dissertationem de antiquis Virgilio commentatoribus*. Quorsum pertinere quae leguntur in Koenii Praef. ad Gregor. p. ix. ad H. in Cer. v. 450. et Ep. Crit. II. p. 198, 204, 209, 216. censeat Kidd Praef. p. LIX. Quid vero ejus rei sit, dicere non possumus: nam adhuc quidem nihil ejus

generis inter schedas Ruhnkenianas repertum est. *Dissertationem de Longino*, quam Toupio, Longini editione occupato, mittere constituerat, tarditatis Toupianae pertaesus, ipse in lucem emisit Ruhnkenius a. 1776, suis auspiciis publice defensam a *Petro* quodam *Schardam*; qui quo jure in titulo *auctor* habeatur, inde facile est ad suspicandum. Nam in tota hac disputatione nec vola nec vestigium exstat, eam a Schardamo, sed Ruhnkenii auxilio, conscriptam esse; quod de aliis supra vidimus: sed ubique apparet Ruhnkenii manus, ubique Ruhnkenii ingenium, doctrina, scribendi elegantia. Quo magis reprehendus est Toupius, qui eandem biennio post a. 1778. Longino suo praefixit, sub nomine Schardami, ipse quamvis probe intelligens, tam doctum et elaboratum opus non nisi a veterano, eoque primario, Literatore, qualis Ruhnkenius erat, proficisci potuisse. Dicitur illic quoque lecta in auditorio Literario; quod item a nostrae Academiae consuetudine omnino abhorret. Nos vero plane assentimur Wytttenbachio, de ejus disputationis et scriptore et laudibus verissime judicanti, cum in ejusdem censura *Bibl. Crit.* P. I. p. 116 — 131. et III. p. 33 sq. tum in *Vita Ruhnkenii* p. 168 — 170. Quid quod ipse eam sibi tribuit Ruhnkenius in *Narratione de Vita sua* p. 900, aliarum ne mentione quidem facta? Sed non sunt silentio praetercundae ejusdem in *Longinum*

Anim.

Animadversiones, quae dudum antea in Angliam missae, tandem Longino Touplano p. 132—152: adjectae prodierunt. Vid. Vit. Ruhnkei, p. 168 et 172. Quae sit earum vis et praestantia, apparet tam ex peculiari mentione Bibl. Crit. P. III. p. 34: quam ex iudicio de illis lato Vit. Ruhnkei, p. 243: *Neque ullus eorum Scriptorum, quos aliqua editionis dote ornavit, Longino est sublimior, cum ipso argumenti nomine, tum ingenii, doctrinae, sensuumque sublimitate. Neque ullus fuit Longini interpres, qui se ipse ulterius in ejus intelligentiam et abditas cogitationes insinuaret, ad ejusdem ingenii altitudinem extolleret, difficiles locos, doctrinae abundantia et acuminis solertia, explicaret: tum vero ejus vita enarranda scriptisque recensendis, totam aperiret ac legentibus spectandam exponeret viri divinitatem, ejusdemque communione et affectu animos eorum imbueret ac repleret. Itaque omnium intelligentium iudicio, ex omnibus, qui fuerunt, Longini interpretibus, unus Ruhnkenius Longino simillimus, et alter ipse Longinus habitus est. Quod si quis eas hinc praetermissas queratur; causa fuit, cum quod a Longini lectione haud facile divelli posse viderentur, quod secus erat in iis, quas diximus, ad Xenophontem; tum quod, una cum Disputatione, e Toupliana in recentissimam Weiskianam editionem venerint; ita ut unicuique facilis ad eas aditus pateat.*

Ruhn-

Ruhnkenii *Observationes in Hesiodum*, curante C. F. Loesnero, Lipsiae a. 1778. editum, commemorat Cl. Saxius Onom. Liter. P. VIII. p. 72. Leguntur illae, una cum paucis aliorum animadversionibus, inde a p. 457 — 468. at nihil novi continent, quippe repetitae ex utriusque Ep. Criticae editione priorae. Cf. Loesneri Praef. p. 8.

Prodiit a. 1779 altera *Frontini Oudendorpiani editio*, curante Cornelio Oudendorpio, Francisci filio. Hujus haec sunt verba in Praefatione: *Ceterum non possum, quin publice gratum animum profitear Viro omni humaniorum literarum genere excellentissimo DAVIDI RUHNKENIO, qui in adornanda hac editione consilio et re opem plurimam mihi praestitit.* Qua de re plura petantur a Wyttenb. Vit. Ruhnk. p. 173. et Bibl. Crit. P. IV. p. 106 — III, ubi censa est illa Frontini editio.

Frequens item Ruhnkenii mentio fit in Editione *Propertii Burmanniana*, quam curavit Laur. Santenius, a. 1780. Locis ab Editore Anglo in Praef. p. xli laudatis addantur alia p. 8, 32, 90, 101, 153, 259, 717, 835. In his una est, eaque sane memoratu digna observatio de *Sylloge Ms. Proverbiorum* e Codice Meermanniano, quam, ut ad Propert. III. 5, II. p. 535. docetur, propter insignem cum Erasmi Adagiis convenientiam, non a veteri quodam Grammatico, sed ab homine re-

cen-

centiore ex Erasmo excerptam esse, merito judicabat Ruhnkenius. Elegans ejusdem emendatio placuit libri Censori, Bibl. Crit. P. VI. p. 14.

E Scriptoribus Latinis, quos, ut supra significavimus, sibi tractandos sumserat Ruhnkenius, alter est *Vellejus Paterculus*, *Historiae Romanae* scriptor, quem eodem anno 1779 tanta curâ expoliturum et ornatum emisit, nulla ut adhuc ullius Scriptoris Latini editio tot tantisque dotibus commendata videatur. *Hoc opus*, inquit Wyttenbachius Vit. Ruhnk. p. 174, *non dubito palmarium appellare; quippe quo prioribus editoribus, in iisque ipsi Latinarum Literarum principi, Justo Lipsio, palmam eripuit. Huic enim quum nec emendandi felicitate, nec Latinae orationis interiore scientia et apparatu, nec exquisitis omnis Antiquitatis et Historiae copiis cederet; in Graecis certe Literis, sine quibus Latinae sibi constare nequeunt, tantum praestitit, quantum mediocriter tincto perfectus. Mittimus plura, cum ibidem, tum in censura libri Bibl. Crit. P. IV. p. 45 — 66. praeclare dicta. Ruhnkenius tamen adeo non perfectionis laudem sibi vindicavit, ut etiam, post tredecim annorum intervallum, novae editionis, ejusque castigatoris, consilium caperet, teste eodem Wyttenb. Vit. Ruhnk. p. 205. Quo magis Lectoribus nostris gratam et acceptam fore putamus Praefationem tam egregio Operi praepositam.*

Wytenbachio, ut hic ipse refert l. c. p. 178, Bibliothecam Criticam scribere instituenti a. 1777, primum dissuasor, deinde suasor, atque adeo socius fuit consilii. Duas ei censuras tribuit Vir Celeberrimus alio loco, in Epist. ad Fonteinium *Bibl. Crit. P. IX. p. vi.* alteram *Commentarii de Palaestra Neapolitana ab Ignarra scripti*, quae exstat P. V. p. 77 sq. alteram *Poëmatis Orphici de Lapidibus, a Tyrwhitto editi*, *ibid. P. VIII. p. 85 sqq.* illam a. 1780, hanc a. 1783 proditam. Utramque, praeunte Editore Anglo, reliquis adjecimus Opusculis. Ac vellem ei adjicere licuisset tertiam *Dissertationis de Babrio, auctore eodem Tyrwhitto*, ex *B. Cr. P. II. p. 120.* Nam quum se de Babrio alias dixisse alterius censurae initio significet, fere suspicer hanc quoque postremam a Ruhnkenio scriptam esse, nisi duas tantum diserte commemorasset Wytenbachius. Ac fieri potest, ut ita scripserit ille, non adeo ex sua, quam e censoris, cujus tunc partes agebat, persona.

Homeri Hymnum in Cererem, et alterius *hymni in Bacchum fragmentum*, a C. F. Matthaei Moscucae repertos, ineunte anno 1780. in lucem emiserat Ruhnkenius. Vid. *Vita ejus p. 172 et 176.* et *Biblioth. Crit. P. III. p. 98 sq.* Mox monitus a Matthaeo, in exemplari scripto ad eum misso complures versus defuisse, abolita illa editione, bienio

nio post a. 1782 alteram prodidit justam suisque numeris absolutam, additis duabus *Epistolis Criticis*, post triginta annorum intervallum nova cura retractatis. De qua, qui cognoscere cupiat, praeter Vitam Ruhnk. p. 183 sq., adeat ejusdem censuram Bibl. Crit. P. VIII. p. 1—30. Medio autem inter utramque editionem anno prodierant *Nic. Ignarrae Emendationes Hymni Homerici in Cererem, recens editi; praemissa ejusdem Hymni notitia, judicio, aetatis divinatione, Neapoli 1781.* cujus libelli, Bibl. Crit. P. VIII. p. 135 sq. censi, priorē parte germanam hymni auctoritatem et antiquitatem doctissimus Italus oppugnaverat. Hujus ergo, quamvis tacita Ruhnkenii voce jam satis confutati, rationes brevi post palam profligavit Wyttenbachius Bibl. Crit. 1. c. p. 6—8. Cujus sententiam secutus est is, qui postea eundem Hymnum, cum Ruhnkenii et Ignarrae Animadversionibus, repetiit Lipsiae 1787, *Mitscherlichius*, Praef. p. 20. propterea Harlesio laudatus ad Fabric. Bibl. Graec. T. I. p. 345. Denique alteram illam editionem anni 1782, additis Mitscherlichii Annotationibus, iterum recudendam curarunt Luchtmanni Lugduni-Batavorum, a. 1808.

Sequitur ut singularum partium, quas ex tam docto libro in horum numerum Opusculorum retulimus, rationem reddamus. Prima *Praefatio* est,

insignis disputatione de Hymni antiquitate, auctoritate et praestantia; cujus summa refertur in censura laudata B. Cr. P. VIII. p. 3—8. Ejus autem, jam a. 1780. conscriptae, alteram partem a. 1782. adjectam, ab altera separavimus. Praefationem excipit *Fragmentum Hymni in Bacchum*, versuum duodecim, doctis animadversionibus illustratum. Ejusdem hymni novem versus servavit Diodorus Siculus, opportune in annot. exhibitos. Ex utraque parte, in recentissimis Homeri editionibus conjuncta, constat hodieque Hymnus XVI. Nos nunc fragmentum illud speciminis loco repetivimus, cum quod breve esset, tum quo facilius intelligeretur Ruhnkenianae interpretationis ratio. Misso igitur longiore in Cererem Hymno, sequitur *Epistolae Criticae I. in Homeridarum Hymnos et Hesiodum, ad Valckenaerium, Exordium*, eique mox subjectus *Epilogus*. Utramque Epistolam Criticam quominus integram assumeremus, in causa fuit cum ipsarum magnitudo, quippe quae per se justae formae volumen efficiunt, tum vero hujus collectionis consilium, quod non nisi breviores scriptiones postulare videbatur. Sed ex palmariis illis Criticae facultatis monumentis, quaecunque singulari quadam doctrinae laude excellere, et a reliquis separari posse videbantur, ea, missis reliquis, delibavimus. Huc igitur primum Exordia et Epilogos retulimus, quae a reliquo

argumento sejuncta jucundam habent nec inutilem lectionem. Tum ex eadem Ep. Cr. I. desumimus illam *de Hesiodo*, et alteram item *de Hesiodi Fragmentis* disputationem, quae quamvis brevis perfectam absolutamque habet Criticae scientiae laudem, adeo ut in hoc fragmentorum colligendorum genere fere nihil sit, quod emendandi felicitate, doctrinae varietate, rationis delectu et elegantia, cum ea comparari posse videatur. Sequuntur iterum *Exordium* et *Epilogus Epistolae Crit. II. ad Ernestum*, cujus praecipuum argumentum versatur in *Callimacho* et *Apollonio Rhodio*. De illo in *Exordio* universe quaedam monentur. De hoc, ejusque *Argonauticorum duplici olim editione*, brevem porro particulam decerpsimus. Accedunt loci illustres *de Varrone Atacino*, Latino poëta et Apollonii interprete; *de Eumelo*, Corinthio, poëta historico; *de Orphæo et Argonauticorum Orphicorum antiquitate*; tandem *de Hermesianacte* et *Phanocle*, poëtis Elegiacis Graecis, cum de utriusque vita scriptisque universe, tum de eorumdem duobus Elegiis Athenæo et Stobæo servatis; quæ quum multum corruptelae indeque ortae obscuritatis haberent, acutis et doctis animadversionibus emendantur et illustrantur. Qui omnes loci tantam habent, in summa brevitate, exquisitissimæ doctrinae laudem, et ita sunt a Wytttenbachio I. c. p. 24 — 25, 29 sq. et Vit. Ruhnck. p. 184. in ex-

emplum descriptionum ejus generis propositi, ut haud dubitemus, quin earum, quem nos delectum et usum nunc fecimus, omnes approbaturi sint veteris doctrinae et elegantiae studiosi.

Paene praeterieram nonnullas in hoc Hymni Homericæ et Epistolarum Criticarum Volumen Toupitii aliorumque annotatiunculas, quas commemoravit Editor Anglus Praef. p. XLI.

Jam ne peculiariter dicamus aut de insigni *Flosvilegii Stobaeani fragmento*, quod circa idem tempus Ruhnkenium retulisse, patet ex ejus Vita p. 185. aut de *Censura libri Tyrwhittiani* a. 1783, prodita in Biblioth. Criticâ, de qua supra vidimus: proximae sunt *Praefationes* duae, in alieni Operis gratiam conscriptae, altera ad *Cornelium Celsum*, scriptorem medicum, editione nova apud Luchtmannos Lugd. Bat. 1785 ornatum; de qua quae desiderabantur in Vita Ruhnkenii postea addita sunt Bibl. Crit. P. XII. p. 113: altera ad *Appulej Metamorphoses*, ex recensione Franc. Oudendorpii, ibid. 1786, in quo opere, triginta post mortem Oudendorpii annis, in lucem proferendo quomodo versata sit Ruhnkenii diligentia, praeter brevem de hoc libro relationem Bibl. Crit. P. XI. p. 110—115, constat ex ejus Vita p. 192 sq.

Apollonii Sophistae Lexicon Homericum edidit a. 1788. *Herm. Tollius*, Vir Cl., Ruhnkenio potissimum auctore ad hoc opus impulsus, ut ipse fa-

retur Praef. p. 1. Quam refert p. 742 ipsius con-
jecturam, in Scholio quodam Homero Ms. pro
ὁ δὲ αὖ Καλωνίτης restituentis ὁ δὲ Ἀσκαλωνίτης,
eam auctoritate Codicis Harlejani confirmavit An-
gulus Editor Praef. p. XLIII. Meminit item Ruhn-
kenii p. 512 et 623.

Sequuntur *Dedicatio* et *Praefatio ex Timaei
Lexici Platonici* editione altera. Atque hic acce-
dimus ad eam laboris partem, in qua quum maxi-
mam vitae partem consumsisset Ruhnkenius, tan-
dem absolvere vetuit improba mors. Adeo verum
est, quod ille dixit:

Vitae summa brevis spem nos vetat inchoare longam.

Editis ante quadraginta fere annos duabus Epi-
stolis Criticis, quarum materia ipsi fuerant Prin-
cipes poëtae; novae sibi scriptionis argumentum
eligerat principem prosae orationis, Philosopho-
rum Deum Platonem: quod his ipsis fere verbis
egitur in ejus Vita p. 48. Ejusque novi laboris
anquam specimen a. 1754. primus in lucem pro-
tulerat *Timaei Lexicon glossarum Platoniarum*,
doctis animadversionibus illustratum, de quo antea
suo loco diximus. Jam vero inde ab edito Ti-
maeo, magno doctrinae apparatu collecto, multo
etiam magis ipsius Platonis edendi consilium cepé-
rat, eumque scriptorem de manibus nunquam depo-
nerat, ut constat ex eodem Opere p. 60. Ad hoc

eum incitaverant, ante aliquot annos, fratres Foulisii, Bibliopolae Glasgovienses clarissimi, splendidissimam Platonis editionem parantes; qui quum Leidam inviserent, hoc ei negotium dederant, ut varias Codicum Mss. lectiones, et doctorum hominum animadversiones, ex variis Europae locis, ipsorum sumtibus conquireret: de quo scripsit a. 1751. Ernesto Ep. II. p. 823. Simile postea, anno, ut videtur, circiter 1760, fuit Edenburgensium institutum, a quo se non alienum ostenderat Ruhnkenius, teste Wyttenbachio Vit. Ruhnk. p. 185 sq. Sed ut hoc, sic etiam illud ad exitum non pervenit. Adjuvabant porro consilium ejus in primis *Scholia veterum Grammaticorum in Platonem* praestantissima, ex omnibus fere Europae Bibliothecis, magna cum cura, collecta: quae Scholia. a nemine adhuc edita, in unum corpus digerere et commentariis illustrare constituerat. Quod propositum pluribus et locis et temporibus cum ipse de se, tum de ipso alii significarunt. Veluti Clarissimo Ernesto, eum ad Homerum ornandum vocanti, respondit a. 1759: *Equidem certum et perpetuum, respero, nominis mei domicilium in Platone habebō: in quem et Scholiasten venditor et perpetuas animadversiones separatim edam.* Vid. infra hujus libri p. 857. Et cum aliis locis Scholiorum illorum praestantiam laudavit, suumque eorum edendorum professus est consilium; tum vero in altera Timaei ed-

tic-

tione quam plurima ex illis et luculentissima protu-
 lit specimina. Ne autem alios testes afferamus, Cl.
 Wyttenbachius in Annotatione ad Plutarchi librum
 de Sera Numinis Vindicta, anno 1772, sic scri-
 psit p. 79: *Usus est eodem proverbio Euripides in
 Menalippe; ut Cel. RUHNKENIUS ad Platonis
 Scholiastem docebit. Quod egregium munus eo ve-
 hementius desideramus, quo magis et ipsi Platoni
 novam lucem affusam (lege affusum, operarum
 niendo depravatam) iri novimus, et a summo
 Viri Cel. ingenio et eruditione omnia praeclara
 exspectamus. Ut nunc mittamus locum ex Vit.
 Ruhnk. p. 163 sq. Ad Platonem ipsum quod at-
 tinet, in eo ornando et edendo princeps sibi ac
 palmarium opus proponebat. Ac perfecisset, nisi
 quod Hemsterhusio in Luciano, Valckenaerio in Tra-
 gicis, et nuper eheu Wyttenbachio quoque in Plu-
 tarcho edendo accidit, id ipsi quoque accidisset.
 Nam dum ad illam perfectionis summam, quam si-
 bi ipse errore quodam opinionis finxerat, nunquam
 intermisso studio nitebatur, propositum in diem
 differens, intervenientibus deinceps aliis scriptioni-
 bus, tandem penitus deposuit, seque in arctius spa-
 tium coarctans constituit Platoniam materiam
 omnem tripertito libro complecti, cui *Platonica*
 nomen inscriberet: primam partem faceret *Timaeum*
 cum animadversionibus auctis et emendatis; alteram
Scholia Platonica, item animadversionibus illustra-
 ta;*

ta; tertiam *Miscellanea* Platonica, quae omnem reliquam emendationum, observationum, variarum lectionum sylvam contineret. Quae quidem ex ipsius Vita p. 186 sq. fere ad verbum referenda putavimus. Ac de *Timaeo* quidem, quod constituerat, perfecit, eumque a. 1789. tertia parte ita auctum et correctum exhibuit, ut ne serae quidem posteritatis iudicium ipse reformidaret, et hoc *unicum a renatis literis exemplum operis perfecti et absolutissimi* laudare non dubitaret idoneus, si quis alius, iudex Wyttenbachius, cum vivo adhuc Ruhnkenio in Praefatione ad Plutarchum, repetita Opuscul. Wyttenbachii Vol. II. p. 453. et Bibl. Crit. P. X. p. 108—110. ubi de hoc libro uberius refertur: tum post ejus obitum in Vita ipsius p. 200. Pauca in eundem annotavit Kidd Praef. Ed. Angl. p. XLIII. (*). Ad *Scholiastem* quod attinet, cum iden-

(*) Haud supervacaneum erit hac occasione monuisse, alteram illam Timaei editionem, priore quamvis tertia parte auctiorem, eadem tamen hic illic breviorē esse, ita ut in illa subinde nonnulla desiderentur, quae in hac legantur, nonnulla etiam sic vel immutata vel in arctius contracta sint, ut plane alia videantur. Exempli gratia, si quis conferat Ed. I. p. 25 cum Ed. II. p. 36, annot. 51. in fine, deesse deprehendet verba: *Multum differt — ὀργισθέντων*. Conferantur porro p. 31 cum 43, n. 66. p. 32—44, n. 68. p. 38—52, n. 85. p. 39—54, n. 87 in f. p. 53—72, n. 9.

identidem in manus sumtum identidem depone-
re coactus est, impediens eum temporum tur-
bis, ingravescente senectute, tarditate ad scriben-
dum, aliis: de quibus omnibus legatur Wyttens-
bachius Vit. Ruhnk. p. 203 sq. 204 sqq. 212 sqq.
Et tamen ne extrema quidem aetatis parte, fractis
morbo corporis viribus, et ingruente adeo summo
periculo, de Scholiaste suo Platonico desperabat, nec
prorsus abjiciebat consilium, teste eodem Wyttensb.
p. 276 et 278. At vero, in ipso commentandi initio
morte oppressus, opus inchoatum reliquit. *Scholia
typis dudum descripta, Animadversionum non nisi
una pagina*, conjunctim post ejus obitum a. 1800.
in lucem prodierunt apud Luchtmannos: quod
positum in Vita Ruhnk. p. 187. quomodo constet
eum iis, quae antea Bibl. Cr. P. X. p. 110. fue-
rant scripta, *contextum jam totum, commentarium
magnam partem typis expressum esse*, equidem
non video. Illam autem Animadversionum paginam,
una cum Scholiis ad eum pertinentibus, nos, suo
lo-

p. 79—109, n. 33. p. 85—117, n. 42. p. 104—143, n.
8. (cf. p. 93.) p. 125—174, n. 4. p. 127—178, n. 3.
p. 137—190, n. 2. p. 143—198, n. 18 in f. p. 157—221,
n. 32 in f. p. 160—226, n. 41. Haec sufficient: nam non
dubitamus, quin plura etiam, quae nos fugerint, passim re-
periantur indicia. Tantum igitur abest, ut *alterâ* editione
prioris omnis usus sublatus sit, ut contra sua utrique editio-
ni constet laus ac pretium, et qui illâ cum fructu uti velit,
idem ne hac quidem carere posse videatur.

loco praetermissam, in hujus voluminis Appendicē denuo recudere operae pretium duximus; cum ut specimen proderemus Ruhnkenianae interpretationis, tum ut eo ipso intelligeretur, quantopere sit dolendum, palmarium opus a principe Viro perfici non potuisse. Quod superest, Scholiorum illa pars, quae Cod. Veneto continetur, paulo antea edita fuerat a Doctiss. Siebenkeesio (*), nonnihil illa quidem a Ruhnkenianis diversa; cujus diversitatis, diligenti utriusque libri collatione facta, rationem reddidit Editor Anglus Praef. p. XLV — XLIX, unde, si velint, petant sibi Platonis studiosi. Eadem laudabili instituto adjecta sunt Platonis editioni, quae nuper prodiit Lipsiae apud Tauchnitium, VIII. Voluminibus formae minoris. Ac speramus, fore ut aliquando, una cum laboris Ruhnkeniani reliquiis, et Cel. Bakii animadversionibus, meliore doctrinae apparatu, denuo in lucem prodeant: cujus spem fecit V. Cl. ad Cleomedis Cycl. Theor. p. 381. De tertia parte *Miscellaneis Platoniciis* destinata, et adhuc per adversariorum libros dispersa, quid statuendum sit, patet ex ejus Vita p. 187. Ex hac autem Collationes Codicum Mss., a Ruhnkenio confectas, prodidit in Specimine Critico in Platonem, a. 1803, Cl. Heusdius, de cujus libro vid.

(*) In *Anecdotis Graecis e Codd. Italis descriptis*, Norimbergae 1798. Vid. annot. ad Vit. Ruhnk. p. 288.

vid. *Bibl. Crit.* P. XI. p. 64 sqq. et nonnullis subinde usus est Wyttenbadius in Annotatione ad Platonis Phaedonem, veluti p. 133. item Bakius l. c.

De altera *Elogii Hemsterhusiani* ejusdem a. 1789 editione supra vidimus: sed paucis dicendum est de *Praefatione* et *brevi Annotatione* addita *Mureti Operibus*, Ruhnkenii curâ, conjunctim repetitis, eodem tempore. Eorum censuram egit Wyttenbadius *Bibl. Crit.* P. X. p. 111 — 117, e qua de praestantia et libri et Editoris judicare licet. Breviter item postea retulit in *Vit. Ruhn.* p. 201. Ac de *Praefatione* quidem, quae versatur in consilio editionis exponendo et recensendis Mureti scriptis, non est quod peculiariter dicamus. *Annotationatio*, praecipua libri dos, subinde quidem materiam ac sententias attingit, saepius Latinitatem animadvertit. Etsi enim inde a renatis Literis vix quisquam exstiterat, qui propius Mureto ad Ciceronis praestantiam accederet, paucos tamen aliunde naevos sibi contraxerat ejus oratio: quos eo diligentius notandos censuit Editor, quo magis reliqua in exemplum purae et elegantis Latinitatis commendanda sunt. Qua de re fusius agitur in *Vit. Ruhn.* p. 228 sqq. (*). Similem operam Ruhnkenius

(*) Haud alienum ab hoc loco est monere, in *Santenii Annotationibus Prosodicis* ad Muretum *Opp. T. IV.* p. xxx sqq. esse item nonnulla Latinitatem spectantia: quae etsi non

ip-

nus postea navavit, *Lexico Schelleriano*, cujus item *Praefatio* habet insignem exquisitissimarum animadversionum copiam de quarumdam vocum Latinarum significationibus, quae essent a Lexicographis aut omissae, aut minus recte expositae, vel et in quibus prorsus a vero aberraverant. Quae omnia reliquis adjicienda fuisse opusculis, res ipsa loquitur. Hoc autem ita fecimus, ut Animadversionibus illis non continua deinceps serie positis, sed in unum conjunctis, et ad literarum ordinem digestis, quasi quaedam *Miscellanea Latinitatis* proderemus; e quibus, quantum in hoc quoque genere valuerit Ruhnkenius, perspicue intelligeretur. Hic illic nonnulla interspersa sunt e genere historico, critico, alia. Sed plura diximus initio illorum Miscellaneorum. Superest, ut, quae de labore Schelleriano inchoavimus, breviter absolvamus.

Quum igitur Lexicon probae Latinitatis, in usum juventutis, desideraretur, Honkoopii, Bibliopolae Leidenses, capto *Lexici Schelleriani* de Germanicis Belgice vertendi consilio, Ruhnkenium rogarunt, ut materiam libri suo judicio emendaret ac formaret. Quod opus, nisi eo indignum, certe intempestivum et aliis mandandum, cogitatione utilitatis inde in bonas Literas redunda-

tu-

ipsius Ruhnkenii, tamen sunt ab eo probata. Cf. *Bibl. Crit.* P. XI. p. 136.

turae, et suscepit, et perfecit. At prodiit demum post ejus obitum, qui accidit anno 1798. Quae de re pluribus refertur in Vit. Ruhnk. p. 204 — 206. Quid ipse de hoc labore senserit et Wyttenbachio scripserit, legitur ibid. p. 265.

Tertium fuit opus, quod in primis expromendis exquisitis de Latinitate observationibus destinaverat Ruhnkenius, *Dicrata*, quae dicuntur, id est *Scholiae* in *Terentium*; de quorum praestantia et utilitate judicare licet ex Vita ipsius p. 110. Haec, in privatum olim discipulorum usum scripta, post Viri obitum in lucem prolata esse constat. Eorum tres feruntur Editiones, Germanicae duae, tertia Anglica. Ex his non nisi una ad nostram pervenit notitiam, quam *P. Terentii Comoediis ad textum Codicis Haerolensis editis Halae 1811. II. Voll. 8.* adjecit P. J. BRUNS, V. Cl. qui in Praef. p. xxvii sq. suspicatur, ea anno demum 1786, aut postea, conscripta esse, si quidem ad Eun. II. 1, 14. laudatur Appulejus Oudendorpii, qui prodiit illo anno. Quo argumento, si quid video, nihil levius est. Nam primum, quis credat Ruhnkenium, qui jam per se decem annorum intervallum Latinas Literas docuisset, tam sero de Terentio cogitasse? Tum, quid prohibet, quominus dudum antea scriptis adjecerit mentionem libri recens editi? Denique, scholas illas Terentianas Lugdunum veniens audivit Wyttenbachius: hujus autem adventus cadit in annum

1770,

P R A E F A T I O.

1770, ut constat ex Vit. Ruhnk. p. 152. E quibus omnibus luce clarius est, dictata illa, diu ante annum 1770. scripta, sequentibus annis magis magisque expolita et novis identidem observationibus aucta esse. Quod autem ad edendi rationem attinet, summam et fide et diligentia in ea versatus esse videtur Brunsius; quamquam in exemplari, quo usus est, subinde nonnulla desiderabantur, ex aliis sive supplenda, sive emendanda; cujus generis exempla attulimus p. 754 et 757. in Miscellaneis Latinitatis; in quae pauca, speciminis loco, ex Dictatis illis referre, operae pretium duximus: plura etiam daturi, nisi liber omnibus et pateret et commendandus esset, qui quidem cum aliquo doctrinae fructu Terentianas fabulas legere cupiunt. Ceterum, quo major illorum praestantia est, eo facilius de reliquis Viri Scholis suspicari licet, cum Graecis et Latinis, in quibus quos Scriptores et qua ratione interpretatus fuerit, discimus ex ipsius Vita p. 74 — 78 et 109 sq. tum Historiae et Antiquitatis, de quibus quae ibid. p. 95 sqq. et 108. jucunde copioseque disputata sunt, nemo ignorat. Wytenbachius quidem iis, quae Ruhnkenius in scholis auditoribus tradere solebat, tantum pretium statuit, ut iis editionem aliquando destinaret. Vid. Bibl. Crit. P. XI. p. 177. Sed et hoc consilium irritum fecit optimi viri obitus.

UI-

Ultimum inter Opuscula locum tenet *Inscriptio Sepulchralis Gentis Dousae*, de qua quae dicenda erant, omnia suo loco diximus.

Pergimus igitur ad alteram hujus libri partem, quae Epistolis continetur. De quibus universe multa dicere, nihil attinet. Frequens cum hominibus literatis non solum in patria nostra, sed et extra eam in aliis Europae regionibus, literarum commercium Ruhnkenio fuisse, patet ex ejus Vita p. 232 sq. aliisque locis bene multis. Earum colligendarum edendarumque consilium ante hos fere sedecim annos professus erat Wytttenbachius, Vir Cl. Bibl. Crit. P. XI. p. 156. et XII. p. 91 sq. Et posteriore quidem loco refert, sese earum jam fere octoginta in manibus habere: quibus postea accesserunt Ruhnkenii et Valckenarii mutuae Epistolae, quas a Luzacio V. Cl. sese accepisse scribit Philom. L. III. p. 18 sq. Accesserunt aliae, de quibus, quamvis nondum publice constet, tamen sic accepimus, earum numerum insigniter auctum esse. Interea nonnullae seorsum in lucem prolatae fuerant: veluti illae ad Ritterum et Ernestum in Germania, ad D'Orvillium in Anglia, aliae aliis locis temporibusque. Sic factum ut edendis principis Viri literis materia haud deesset; modo ne materiae, mortuo qui eam tantis omnium optime digerere potuisset Wytttenbachio, deesset faber. Quibus de causis,

**** 2

ho-

horum Editores Opusculorum Luchtmani, similem Epistolis operam navare cupientes, ea de re egerunt cum Cl. Wytttenbachii Viduâ, doctissima eademque humanissimâ foemina: a qua hoc responsi tulerunt, insignem illam Epistolarum Collectionem, quam sibi comparasset Wytttenbachius, esse hoc ipso tempore penes discipulorum Wytttenbachii optimum et magistri amantissimum, eundemque Virum praestantissimum, Literarum Humaniorum in Academia Gandavensi statorem et doctorem, GUILIELMUM LEONARDUM MAHNIE; quem virum, ajebat illa, praeter Vitae Wytttenbachii scribendae officium, etiam hoc Epistolarum edendarum negotium in se suscepisse, eademque, quam sibi proposuisset Wytttenbachius, via ac ratione peracturum esse. Quibus auditis, gavisus Luchtmani quod Epistolae illae tam docto editori obtigissent, protinus mutato consilio, cum ipso Mahnio, viro humanissimo, ita convenerunt, ut, quas Wytttenbachius collegerat, eas omnes hic sibi reservaret in posterum publica luce donandas: quae autem antea editae pluribus in libris dispersae jacerent, eas illi, in unum conjunctas, Opusculis subjicerent. Sic natus est hicce Epistolarum Fasciculus, cui insuper nonnulla accesserunt nunc primum edita. Sed jam de singulis seorsum videamus. Optamus autem, ut Cl. Mahnio tantum otii contingat, quanto ipsi opus erit ad duplex, quod sibi pro-

proposuit, pensum brevi ac faustis auspiciis absolvendum.

Primo igitur loco occurrunt *Ruhnkenii ad Jo. Dan. Ritterum*, Juris in Academia Wittebergensi doctorem, Ruhnkenii et praeceptorem et amicum, *Epistolae VIII*. Has primus in Germania ediderat Cl. HUGO in *Horreo Jurisprudentiae Civilis*, P. V. p. 341 sqq. (*) Quae sit earum praestantia, qui usus ad cognoscenda Ruhnkenii et domestica et literata negotia, iis omnibus, quae huc usque disputavimus, satis superque demonstratum est.

Se-

(*) Sic enim interpretari liceat Germanicam libri inscriptionem, *Civilistisch Magazin*. Ac de priore quidem voce, cui quod aliud satis respondens Latinum vocabulum substitueremus solliciti, subjecimus tandem *Jurisprudentiae Civilis* notionem, speramus nos consilium editoris satis assecutos esse, omnesque, quibus ea de re judicandi facultas est, nobis assentientes habituros. Quod autem alterum, *Magazin*, vertimus *horreum*, nec potius *magasenum*, *promtuarium*, aut alio simili vocabulo; fecimus imitatione Wyttenbachii, quem constat Diarium quoddam Belgicum, cui a materiae varietate et confusione *Magaseni* nomen esset inditum, Latine interpretatum esse *Horreum*, ejusque scriptorem vocasse *Horrearium*; cumque ei de vocis delectu a semidocto quodam negotium exhiberetur, hoc ipsum *horrei* vocabulum, pro sua Latinitatis peritia, sic vindicasse, nihil ut reprehensoribus, quod responderent, amplius relinquere-
tur. Vid. Epp. Sodal. Philom. p. 2—6.

**** 3

Sequuntur IX. *ad J. P. D'Orvillium*, Ruhnkenii, si quis alius, fautorem et patronum, *Epistolae*, quae in Anglia primum lucem viderunt, descriptae ex autographis, Oxonii asservatis in Bibliotheca Bodlejana; in quam constat migrasse praestantissimam librorum D'Orvillianorum partem. Vid. Praef. Ed. Angl. p. xxiv. et *Bibl. Crit.* P. XI. p. 160—163. Easdem nuper in Germania repetiit Friedemannus, *Miscell. Crit.* Vol. I. P. III. alias etiam pollicitus. Erunt fortasse qui eas a nobis praetermissas malint, utpote quae neque argumenti nomine valde commendari, neque cum reliqua Ruhnkenii indole animique magnitudine satis convenire videantur. Nos vero in iis agnoscimus eundem animi candorem, eandemque modestiam, quae in reliquis Viri factis scriptisque elucet; modestiam, dico, non fictam nec temporibus accommodatam, sed veram, ex intimo animi sensu profectam, et omnino talem, qualis decebat Ruhnkenium, tunc temporis Juvenem Literarum peritissimum, erga D'Orvillium Virum Amplissimum et Veteranum Literatorem, eumque cui plurima, eaque maxima, commoda ac beneficia accepta referret, cujusque Musas sese non nisi aegre deserere fassus esset in *Ep. ad Rit.* II. p. 780.

Proximae sunt XV. *ad Jo. Aug. Ernestum Epistolae*. Ex his XIV. priores desumimus e *Collectione Epistolarum Ruhnkenii Valckenaerii aliorumque ad Ernestum*, quam ante aliquot annos

ex autographis edidit AUG. HENR. TITTMANN, *Lipsiae* 1812. Sed de hoc libro, ejusque Praefatione, in patriae nostrae Literatores ut malevole atque invidiose, ita sordide ac barbaramente scripta, non est quod pluribus referamus, post acquissimam ejus censuram proditam Philom. L. III. p. 110—183. Epistolarum argumentum fere totum *Callimacheum* est, ex iisque luce clarius apparet, quae fuerint Ruhnkenii partes in illa hujus Poëtae editione, quam, ipso et Hemsterhusio juvante, protulit Ernesti a. 1762. Quo in libro quum frequentem Ruhnkeniani nominis mentionem fieri, res ipsa loquatur; singula loca si quis quaerat, ei satisfaciet Editoris Angli diligentia, qui ea indicavit Praef. p. xxvi. Praeterea vero nonnulla ejus reperiuntur inter Testimonia Veterum de Callimacho, p. 590. Ex iisdem porro Epistolis, de Ruhnkenii operâ Ernesto praestita in repetendâ *Corradi Quaestura* a. 1773, constat uberius quam ex Wyttenbachii narratione in Vita Ruhnkenii p. 164 sq. Vid. Ep. I. p. 820. IV. p. 832. Quae denique superest Epist. XV, hanc nobis non Tittmannus, sed, ut suo loco significavimus, suppeditavit SEEBODII Diarium Germanicum, nomine *Bibliothecae Criticae* inscriptum.

Ex eodem Diario profectae sunt, quae literas ad Ernestum excipiunt, III. *ad Ritterum Epistolae*: quas, vellemus, superioribus proxime subijcere licuisset, nisi Seebodii liber sero in manus incidisset

nostras. Incidit autem rara quadam felicitate, de qua eo magis laetamur, quo magis dolendum fuisset, si notitiam nostram fugissent literae illae, cum aliis de causis memorabiles, tum vero propterea quod iis, quae de oblata, Ruhnkenii commendatione, Rittero Juris Publici in hac Academia cathedra prodita sunt in Vita Ruhnk. p. 87—89, mirum quantum affundant lucis.

Sequuntur jam singulares Epistolae Epistolarumque fragmenta, ex multis aliunde locis petita, de quibus breviter adhuc dicendum est. Ac de prima quidem ad V. Doct. *W. F. van der Wilp*, qua occasione scripta sit, supra diximus. Eam excipiunt *Fragmenta Epistolarum ad J. D. Lennepium*, eximium Valckenaerii discipulum, qui Groningae primum, deinde Franequerae bonas Literas tradidit; ut constat ex Valckenaerii ad Phalaridis Epistolas, ab illo ad editionem paratas, Praefatione. Cf. *Bibl. Crit. P. II. p. 63 sqq. 74.* Eidem Lennepio, *Coluthi carmen de raptu Helenae* a. 1747. edenti, gratulatus fuerat Ruhnkenius *Carminis Graeco*, unico, quantum novimus, poëseos Ruhnkenianae monumento, quod retulimus in *Opusc. p. 70.* Eidemque, praeter collationem Codicis Ms., in gratiam ejus ab amico Reimaro Hamburgensi impetratam, ejusque libello subjectam in *Addendis p. 198—203,* paucas suppeditavit observationes, quae leguntur

ibid.

ibid. p. 205, 206, 207, sed cum argumento Coluthi aetius conjunctas, quam ut inde divelli possent. Quo pertinent, quae aliquando scripsit Rittero Ep. II. p. 774. *se etiam paucula suppeditante* prodidisse Lennepii Coluthum, et quae in hujus Praefat. leguntur p. XIII. Ceterum plures etiam Ruhnkenii literas subinde memorat Lennepius l. c. eique nonnulla accepta refert in Phalarideis p. 130 et 332: sed eas omnes post mortem Viri egregii cum aliis multis esse delatas, auctor nobis est Cl. Wassenberghius: qui quum in auctione librorum Lennepianorum sibi emisset chartarum fasciculum, in quibus scriptae essent Lennepii *Observationes et Conjecturae in multos Auctores Veteres Graecos et Latinos*; has inter exemplum reperit literarum ab ipso ad Valckenaerium datarum, unde illae ductae sunt reliquiae, quas nobiscum humanissime communicavit Venerandus Senex.

Proximae sunt *duae ad Jo. Albertum Epistolae*, quae, ut diximus, debentur Viro Celeberrimo *Joanae Guilielmo Te Watero*, nuper eheu, quamvis valde seni, Literis nostris, Academiae, Patriae, Ecclesiae, fatali necessitate erepto. Idem, pro sua humanitate, nobis pollicitus erat apographum *Diplomatis illius Wittebergensis*, quo, post quinquaginta annorum intervallum, Ruhnkenium denuo *Philosophiae Doctorem et Liberalium Artium Magistrum* dictum esse, scripsit Wytttenbachius in

ejus Vita p. 262. Ejus enim ajebat sese exemplum habere: at dolemus, in ditissimo, quem sibi collegerat Ven. Senex, Chartarum MS. aliarumque thesauro, ejus generis nihil reperiri potuisse.

Ut cum aliis doctis aequalibus, sic etiam cum *Piersono* literarum commercium *Ruhnkenio* fuit: ut patet ex iis quae leguntur ad *Moeridem Attic.* p. 114. Cujus Grammatici edendi auctorem sibi, cum *Lennepio*, fuisse *Ruhnkenium*, fatetur *Piersonus* in Praef. p. vi. eique sese debere ordinem verborum *Moeridis* e Cod. *Coislinensi*, seu *Sangermanensi*, ineditumque *Herodiani* libellum, ait *ibid.* p. viii. et *xlvi* sq. Pauca, ipsis *Ruhnkenii* verbis in *Addendis* servata, in usum nostrum convertimus. Alia plura indicavit *Ed. Angl.* Praef. p. xxv. Quod superest, alterius Grammatici editori, *G. Koenio*, *Gregorium de Dialectis* a. 1766 ornanti, similem opem tulit, duorum exemplorum *Collationes*, plurimaque *Apollonii Dyscoli* fragmenta inedita, ei suppeditando: vid. Praef. p. xxxv, *xxi*, *xlvi*. *Ruhnkenii* literas ad se datas discrete memorat *Koenius* *ibid.* p. xviii. et ad *Greg.* p. 37 et 114. Reliqua hujus libri loca, ubi aliqua ejus mentio fit, notavit *Ed. Angl.* Praef. p. xxxvi. Ex his unam, eamque egregiam, de *Dianae* nomine animadversionem, pag. 140. proditam, repetivimus in *Miscell. Lat.* p. 719 — 713.

Epi-

Epistolam, qua Ampliss. Munchusio, Academiae Goettingensis Curatori, in defuncti Gesneri locum, Heynium commendavit Ruhnkenius, commemorat Wytttenb. in ejus Vita p. 113. Unde, quum constet Munchusium cum eo egisse per Illustriss. Jungium, probabile fit hanc esse ipsam illam *Ep. ad Jungium*, ab Heerenio in Vita Heynii servatam: quam eo magis inde repetendam judicavimus, quo dignior nobis videbatur, quae in exemplum ejusmodi epistolae commendatitiae et ipsa commendaretur.

Sequitur *Fragmentum Ep. ad J. F. Heusingerum*, e Bibl. Bremensi desumptum, quod item legitur in Ed. Londin. Initium commercii literati cum hoc viro, quo tempore exstiterit, patet ex *Ep. ad Ern. VI. p. 844. cf. et p. 846.* Post eundem impulit ad retractandum *Mallii Theodori de Merris* libellum, qui denuo prodiit ejus curâ Lugd. Bat. 1766. eique cum varietatem scripturae duorum Codd. Paris. suppeditavit, tum egregias quasdam observationes, quas in *Miscell. Lat. transtulimus p. 710, 717, 740, 749, 755, 758, 761 sq.* Fatetur item Heusingerus p. 63, ad edendum e Cod. Guelpherbytano *Pomponii Grammatici Commentarium* in utramque Donati artem, Ruhnkenium sibi adhortatorem exstitisse, interposita etiam Hemsterhusii auctoritate. Nam de *Nepotis Fragmentis*, Theodori libro subjectis p. 105 sqq. res est notissima ex *Vita Ruhnk. p. 126 sq.*

De insigni *Epistolae ad Wyttenbachium* parte, ex Ann. ad Plutarch. de S. N. V. desumpta, non est quod peculiariter dicamus. Nam de frequenti horum duumvirorum commercio literato nemo dubitat, et satis superque constat ex plurimis Vitae Ruhnkenii locis: vid. p. 170, 174, 193, 196, 199, 200, 202, 265, 274. item Ep. ad H. Bosschium, Bibl. Crit. P. XI. p. xxxv. Quae omnia nostra facere constitueramus, nisi integras literas editurus esset Cl. Mahnius.

Similis ratio est *Epistolarum ad L. C. Valckenaerium*, e quibus cum duae nobis oblatae essent, eas potius visum est Mahnio cedere, reliquis, magno numero a Wyttenbachio collectis, adjungendas: nam de fragmento, quod exstat in Vit. Ruhnken. p. 44. idem valet, quod modo diximus. Interim non negligendas putavimus duas egregias Ruhnkenii animadversiones e *Theocriti Decem Idylliis a Valcken. editis a. 1773.* p. 98 et 202. Similes aliae exstant ibid. p. 217 sq., 307, 335, 402: sed illae omnes cum reliquo argumento arctissime junctae. Omnino frequens est in hoc libro Ruhnkenii mentio, locis laudatis in Ed. Angl. Praef. p. xxxviii. Quo pertinet, quod ait in Praef. p. iv. Valckenaerius, *Parisini Codicis lectiones, emendationes quasdam, et ex ineditis Grammaticis per multa secum communicasse Cl. Ruhnkenium.* Similem operam amico eruditissimo praestiterat an-

tea a. 1754. in *Euripidis Phoenissis*, vs. 28,
 216, 481. ejusdemque a. 1768 *Hippolyto*, vs. 77,
 386, 630, 689, 890, 1038; ac pluribus etiam
Diatribes Euripideae locis, notatis Editori Anglo
 p. xxxvii: et praestitit quoque postea in *Theo-*
criti, Bionis, et Moschi Bucolicis a. 1779. un-
 de, quae huc pertinent, notavit ejusdem diligentia
 p. xli. et insignes aliquot locorum Bionis emendatio-
 nes retulit in hujus libri censura Cl. Wytttenbachius
 Bibl. Crit. P. V. p. 6 sqq. e quibus illam, quâ
 in Bionis Id. I. v. 77. pro vulgata lectione, *βαίνε*
δέ μιν μύρτοισιν, ἀλείφασσι, κ. τ. λ. Ruhnkenius
 feliciter restituerat, *βαίνε δέ μιν Συρίοισιν ἀλείφα-*
σι, probavit item Burmannus ad Propert. p. 299.
 Omnino in Bucolicis poëtis corrupta plurima sanas-
 se Ruhnkenii acumen, nemo mirabitur, qui memi-
 nerit quam diligenter olim in Theocriteis versatus
 fuerit, ipso teste Ep. ad Ern. I. p. 815. *De*
Ep. ad Vaassenium V. Cl. qua ante nos item
 usus erat Editor Anglus, suo loco diximus: uti et
 de *Narratione de Vita Ruhnkenii*, quam, ab ipso
 Latine conscriptam, vernaculo sermone prodidit in
 Anal. Pomeranis Ven. C. G. Hakenius. Ne quis
 autem censeat nos nobis ipsos parum constitisse,
 qui cum antea Animadversiones Platonicas, Gallice
 scriptas, Gallice servassemus, hanc Notationem
 Latinam denuo fecerimus; alia illarum, alia hujus
 fuit ratio. Ac de illis quidem quae supra diximus

reperere, nihil attinet. Hanc autem, e Scriptoris manu Latino sermone profectam, Latinam quoque reddere maluimus, praesertim cum ei Latine scripta addita esset Epistola.

Missa, quae sequitur, ad *H. Bosscham* de Eutropii metaphraste, Capitone Lycio, Epistola nunc primum edita; alterius ad *Heerenium* pars, et integrae ad *Schweighaeuserum* de Scaligeri emendationibus Polybianis literae, exstant etiam in Ed. Lond. Cum eodem porro Schweighaeusero, Appianum edente, fragmenta inedita ex Grammatico Sangermanensi communicavit Ruhnkenius, T. III. p. 16 — 18.

Literas ad Virum Ampliss. *B. P. van Wesele Scholten*, insigni ejusdem Viri humanitati, quo par est grati animi sensu, acceptas referimus. Quae eas excipiunt, ad *Jos. de Retzer*, Hieronymi Balbi editorem, leguntur quoque in Ed. Londin. Illas ad *Hier. Bosschiam* et *Spaldingium* Wyttenbachii debemus indicio locis laudatis. Quae ad *Amicum quemdam* scripta, in Vit. Ruhnk. p. 260 servata sunt, nisi argumenti nomine, at propterea quia sunt Ruhnkenii, commemoranda erant. Alia vero eorum ratio est, quae ex literis ad *F. A. Wolfium* supersunt. Quamquam enim paucissima, insignem in illa brevitate vim habent ad cognoscendam Ruhnkenii de illa a Wolfio in Prolegomenis Homericis tractata quaestione sententiam, praesertim si, quod nos fecimus, cum Wyttenbachii narra-

tio-

tione jungantur. Atque utinam integras literas, gratissimum sane futurum omnibus Literarum amantibus munus, aliquando in lucem proferret Cl. Wolfius!

Et quandoquidem nunc in hoc argumento versati sumus, juvat de aliis insuper Ruhnkenii literis, tam ad cives, quam ad exteros datis, referre. Igitur ne illas ad *Wesselingium* commemoremus, quas sibi in manus incidisse scribit *Wytttenbachius* Vit. Ruhnk. p. 86. vel et eas, quas sese ab eo accepisse, testantur *Hultmannus* in *Miscell. Epigraph.* p. 441. et *Medenbachius Wakkerus* *Amoen. Liter.* p. 40. *Musgravio*, quocum Parisiis amicitiam junxerat, profuit, cum in *Exercitationibus Euripideis*, editis a. 1762, tum in edit. *Sophoclis Oedipi Tyranni*, locis laudatis in Praef. Ed. Lond. p. xxvi et xlv. Profuit *Brunckio*, cui a. 1786. *Sophoclem* edenti, praeter alia excerpta inedita, insignem opem tulit in condendo *Lexico Sophocleo*, quo continentur multa e deperditis fabulis fragmenta et voces a veteribus grammaticis enotatae: de quo constat ex *Brunckii* Praef. p. vii. et libri mentione *Bibl. Crit. P. IX.* p. 110. Profuit item *Villoisono*, quocum quae ipsi fuerit necessitudo, patet ex Vit. Ruhnk. p. 163. et ex *Bibl. Crit. P. XI.* p. 130. In *Prolegomenis* quidem ad *Apollonii Sophistae Lexicon* p. LXXXIV. epistolam ad se datam diserte laudavit eruditus *Gallus*; quae ne in heredum ma-

ni-

nibus pereat, praeunte Editore Lond. Praef. p. xxxviii, optamus magis, quam speramus Profuit denique, ne alios memoremus, Rev *Thomae Burgessio*, Episcopo Menevensi, cui aliquando describenda permisit *Apographa sententiarum Philosophorum Veterum*, et *Variarum Lectionum in Aristotelis Poëtica*, e Codd. Vossianis; ac *Philemonis Lexici Technologici*, e Cod. Paris. quorum omnium debitae Ruhnkeniano nomini gratiae aguntur in Conspectu Musei Oxoniensis p. 7, teste Ed. Angl. Praef. p. XLIII sq.

Haec habui, quae huic Opusculorum Volumini, tam Editorum, quam meo nomine praemitterem. Nam de iis, quae suo loco omissa Ad-dendis reservata sunt, aut alibi diximus, aut nil dicere attinet. Quod superest, quantum et voluptatis et utilitatis ex illorum editione cepimus ipsi, tantum ut ex eorumdem lectione capiant omnes, qui hunc sibi librum comparaturi sunt, Literarum causa, etiam atque etiam speramus: et huic Praefationi finem imponimus verbis Cl. Wyttenbachii, *Bibl. Crit. P. XI. p. 156: Interest Literarum, interest studii elegantiarum et stili Latini, ne unam quidem sententiam, accurate conscriptam, intercidere illius omnibus laudati viri, qui inde a renatis bonis studiis unus in paucis eleganter scribendi facultate excelluit.*